

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและการดำเนินการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 26 แห่ง รวมทั้งศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อของสถานเลี้ยงเด็กกลางวันของผู้บริหารและบุคลากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน จำนวน 26 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ นโยบายของผู้บริหารและแบบสอบถามการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็ก เรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และแบบสังเกตสิ่งแวดล้อมในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสังเกต ได้รับการตรวจหาความตรงด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ .84 แบบสอบถามเท่ากับ .93 แบบสังเกตเท่ากับ .96 และนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร 5 ราย ผู้ดูแลเด็ก 10 ราย และทดลองสังเกตสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน 5 แห่งในเขตเทศบาล จ.เชียงใหม่ และคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนของการปฏิบัติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .81 แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูล ในเดือนกุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2542 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดกลุ่มคำตอบที่เป็นคำถามปลายเปิด

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

สถานเลี้ยงเด็กกลางวัน 26 แห่งที่ใช้ในการวิจัย เปิดดำเนินการเป็นระยะเวลา 1-40 ปี โดยเฉลี่ย 10.6 ปี รับเด็กไว้ดูแลตั้งแต่ 6-200 คน เฉลี่ย 42 คน ส่วนใหญ่เป็น เด็กอายุมากกว่า 1 ปี ขึ้นไป มีบุคลากร 2-15 คน เป็นผู้ดูแลเด็กมากที่สุด และส่วนใหญ่ไม่มีบุคลากรที่เป็นผู้ประกอบอาหาร คนงาน แพทย์หรือพยาบาลประจำสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน ร้อยละ 53.8 ไม่มีนโยบายเรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ ร้อยละ 69.2 ไม่มีผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อโดยตรง และไม่เคยส่งบุคลากรไปอบรมเรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ ผู้บริหารของสถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่ศึกษา จำนวน 26 คน มีอายุตั้งแต่ 23-72 ปี เฉลี่ย 43.8 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหารตั้งแต่ 1-40 ปี เฉลี่ย 11.3 ปี ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน ส่วนผู้ดูแลเด็ก ที่ศึกษา จำนวน 109 คน มีอายุระหว่าง 15-72 ปี เฉลี่ย 33.7 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน 8 เดือน ถึง 44 ปี เฉลี่ย 5.9 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 95.4 มีความต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในเรื่องนี้ ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ คือร้อยละ 85.3 ประเมินตนเองว่ามีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันในระดับปานกลาง

2. นโยบายด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน

สถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่ศึกษา 12 ใน 26 แห่งคิดเป็นร้อยละ 46.2 มีนโยบายด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อและทุกแห่งดังกล่าวจะมีนโยบายด้านการดูแลสุขภาพเด็กและการจัดสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาล ร้อยละ 36-46 มีนโยบายเรื่องการอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากร การมอบหมายงาน การดูแลสุขภาพบุคลากร และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และร้อยละ 20-35 มีนโยบายด้านการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน การแยกกลุ่มเด็กตามอายุและพัฒนาการ การกำหนดสัดส่วนบุคลากรต่อจำนวนเด็ก การเฝ้าระวังการติดเชื้อ การปฐมพยาบาล และให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

3. การปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน

ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่คือร้อยละ 56.88 มีการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อโดยรวมอยู่ในระดับถูกต้องปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ดูแลเด็กมากกว่าร้อยละ 50 มีการปฏิบัติถูกต้องระดับสูงในด้านการดูแลเรื่องอาหาร การดูแลความสะอาดและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การล้างมือ และการทำความสะอาดของเล่น ในขณะที่ด้านการให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้ปกครองเด็ก และการดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคลของเด็ก ผู้ดูแลเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ปฏิบัติได้ถูกต้องระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติด้านการดูแลสุขภาพเด็ก การเฝ้าระวังการติดเชื้อและการปฏิบัติเมื่อเด็กมีการติดเชื้อและเกิดโรคระบาด ผู้ดูแลเด็กมากกว่าร้อยละ 50 ปฏิบัติถูกต้องในระดับปานกลางและต่ำ

4. ด้านสิ่งแวดล้อมของสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน

สถานเลี้ยงเด็กกลางวันร้อยละ 50 มีการจัดแบ่งห้องหรือบริเวณต่างๆเป็นสัดส่วน โดยส่วนใหญ่จะมีห้องดูแลเด็กปกติ ห้องครัว ห้องน้ำเด็กแยกเป็นสัดส่วนจากกัน ส่วนห้องรับประทานอาหาร มีร้อยละ 42.3 ที่จัดแบ่งเป็นสัดส่วน ในขณะที่สถานเลี้ยงเด็กกลางวันส่วนใหญ่ไม่มีห้องแยกสำหรับเด็กป่วยและพบว่าไม่มีสถานเลี้ยงเด็กกลางวันแห่งใดที่จัดหาอ่างน้ำและอุปกรณ์ในการล้างมือ รวมถึงสื่อเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเลย

ข้อจำกัดของงานวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสอบถามในการวิจัยบางส่วนอาจได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความจริง เนื่องจากข้อมูลที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องบางส่วนอาจถูกปกปิดไว้เพื่อรักษาชื่อเสียงของสถานเลี้ยงเด็กกลางวันและชื่อเสียงของตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยสังเกตสิ่งแวดล้อมในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันในวันที่ไปสัมภาษณ์เป็นระยะเวลาสั้นๆ และสังเกตแห่งละ 1 ครั้ง ไม่สามารถสังเกตต่อเนื่องหรือสังเกตตลอดเวลาจึงอาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ตรง เนื่องจากในช่วงเวลาอื่นสถานเลี้ยงเด็กกลางวันอาจมีการจัดสิ่งแวดล้อมในลักษณะอื่นจึงทำให้ข้อมูลบางส่วนอาจจะมีมากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานด้านนโยบายการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อของผู้บริหารสถานเลี้ยงเด็กกลางวันเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในการนำเสนอแก่ผู้บริหารกรมประชาสงเคราะห์ระดับสูงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหลักในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่เหมาะสมต่อไป
2. ได้ข้อมูลย้อนกลับให้กับผู้ดูแลเด็กในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน เป็นการกระตุ้นให้มีการปฏิบัติในเรื่องนี้มากขึ้น
3. ได้แนวทางในการจัดอบรมผู้ดูแลเด็กในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน
4. ผู้วิจัยมีความรู้และประสบการณ์ในด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้สอนนักศึกษาหลักสูตรต่างๆเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหาร
 - 1.1 ผู้บริหารสถานเลี้ยงเด็กกลางวันควรเห็นความสำคัญในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติไปในทางเดียวกัน ซึ่งนโยบายและแนวทางการปฏิบัติควรครอบคลุมในเรื่องการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน การดูแลสุขภาพบุคลากร การกำหนดสัดส่วนบุคลากรต่อจำนวนเด็ก การมอบหมายงานให้บุคลากร การแยกกลุ่มเด็กตามอายุและพัฒนาการ การดูแลสุขภาพเด็ก การเฝ้าระวังการติดเชื้อ การอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การจัดตั้งเวดด้อมและการประชุมนิเทศผู้ปกครองเด็กถึงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ
 - 1.2 ควรสนับสนุนและจัดให้มีการดำเนินงานควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน รวมทั้งจัดหาคู่มือ หนังสือ เอกสารวิชาการเพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาค้นคว้าและหาความรู้ในเรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันได้

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ผู้ดูแลเด็กได้รับความรู้ การฝึกอบรมในเรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนบุคลากรไปอบรมอย่างทั่วถึง และทำอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องกัน

1.4 สถานเลี้ยงเด็กกลางวันควรจัดให้มีการแยกกลุ่มเด็กตามอายุและพัฒนาการ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน รวมทั้งมีการกำหนดสัดส่วนผู้ดูแลเด็ก ให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มอายุด้วย

1.5 ผู้บริหารควรมีการกำหนดและให้ความสำคัญเรื่องการล้างมือของบุคลากร และเด็ก โดยกำหนดเป็นมาตรการที่ชัดเจน พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ในการล้างมืออย่างเพียงพอ เพื่อลดปัญหาการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน

2. ด้านการปฏิบัติ

ผู้ดูแลเด็กในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันควรตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุม และป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันและปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางที่ ผู้บริหารกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด อีกทั้งควรจะมีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ ในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยมีความรู้อย่างถูกต้องในเรื่องการล้างมือ การดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคล ของเด็ก การดูแลความสะอาดของสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาล การปฏิบัติเมื่อเด็กมีการติดเชื้อ หรือเกิดโรคระบาด การทำความสะอาดของเล่น การดูแลเรื่องอาหาร การดูแลสุขภาพเด็ก การเฝ้าระวังการติดเชื้อ และการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็ก

3. ด้านการศึกษา

3.1 ควรมีการจัดหลักสูตรอบรมเรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อใน สถานเลี้ยงเด็กกลางวันแก่ผู้ประกอบการสถานเลี้ยงเด็กกลางวันและผู้ดูแลเด็ก โดยในหลักสูตร ควรมีเนื้อหาประกอบด้วย โรคติดเชื้อในเด็กที่พบในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน การแพร่กระจายของ โรคติดเชื้อในเด็ก การตรวจหรือประเมินการเกิดโรคติดเชื้อในเด็ก การดูแลเด็กโรคติดเชื้อ การควบคุมและป้องกันโรคติดเชื้อ และการแยกผู้ป่วยโรคติดเชื้อ

3.2 ควรมีการบรรจุเนื้อหาเรื่องการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อใน สถานเลี้ยงเด็กกลางวันไว้ในหลักสูตรการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ และหลักสูตรการพยาบาล อนามัยชุมชน

3.3 สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับวิธี การที่เหมาะสมในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน รวมทั้งวิธี ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้ดูแลเด็กมีการปฏิบัติที่ถูกต้องในการที่จะลดการติดเชื้อใน สถานเลี้ยงเด็กกลางวัน

3.4 ควรมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น ตำรา วารสาร แผ่นพับ การจัดบอร์ดนิทรรศการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งสถานเลี้ยงเด็กกลางวันของรัฐและสถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่ไม่ได้จดทะเบียนกับประชาสงเคราะห์จังหวัดด้วย ทั้งนี้เพื่อจะสามารถนำผลการศึกษาไปอ้างอิงถึงประชากรอื่นๆ ได้
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันของบุคลากรที่ทำงานในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน
3. ควรมีการศึกษาถึงกลวิธีที่จะทำให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันเพื่อที่จะลดการติดเชื้อในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันได้ในที่สุด